

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПАКУВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ»

Дейниченко Г.В., д-р техн. наук, проф.
Дмитревський Д.В., канд. техн. наук, доц.

Солончук Л.М., зав. лабораторією
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Протягом останніх років під час формування навчальних планів значно збільшується частка навчальних годин, що відводяться на самостійну роботу студентів, що суттєво підвищує її значення. Проблема реалізації компетентнісного підходу в освіті в поєднанні з підвищенням ролі самостійної роботи студента дозволяє розглядати самостійну роботу як один із засобів формування професійних компетенцій у майбутніх інженерів. Актуальність зазначеної вище проблеми певною мірою обумовлена такими чинниками: зростанням обсягів інформації професійного спрямування, що зумовлює обмеженість можливостей її засвоєння в межах аудиторного навантаження; необхідністю вдосконалення процесу організації самостійної роботи студентів у напрямі компетентнісного підходу до професійної підготовки; збільшенням частки самостійної роботи в загальному обсязі навчальних програм; недостатнім рівнем розробки змістового і методичного аспектів процесу формування професійних компетенцій майбутніх інженерів засобами самостійної роботи. Протягом тривалого часу самостійна робота студентів розглядалася лише як індивідуальна робота з літературою. Із появою новітніх інформаційних технологій можливості організації самостійної роботи студентів значно розширюються: інформаційні технології дозволяють використовувати для самостійної роботи не тільки друковану продукцію навчального або дослідницького характеру, але й електронні видання, ресурси мережі Інтернет, електронні бази даних, електронні бібліотечні системи тощо.

За умов значного скорочення кількості аудиторних годин зміст і обсяг навчальної дисципліни «Пакувальні матеріали та обладнання», яка викладається кафедрою устаткування харчової і готельної індустрії ім. М.І. Беляєва ХДУХТ, уже майже десять років не зазнавали істотних змін. Тому на сьогодні проблемам активізації самостійної роботи студентів кафедра приділяє велику увагу. З огляду на зростання ролі самостійної роботи, протягом тривалого часу вважалося, що студенти повинні навчатися працювати самостійно. Але ми вважаємо, що самостійна робота має бути ретельно спланована викладачами, але

здійснюватися без їх безпосередньої участі. Треба враховувати, що самостійна робота важлива не тільки для вивчення студентом конкретної навчальної дисципліни, але і є засобом формування навичок самостійної роботи загалом. Саме ці навички будуть дуже корисні майбутньому інженеру-фахівцю в його виробничій діяльності.

Для того щоб самостійна робота була ефективною, проходила відповідно до поставлених викладачем завдань, необхідна відповідна мотивація студентів. Навчальна мотивація – це розуміння студентом корисності роботи, яку він виконує. Необхідне психологічне налаштування на важливість самостійної роботи як у плані професійної підготовки, набуття професійних навичок, так і в плані розширення загального світогляду, ерудиції майбутнього фахівця.

Для того щоб збільшити мотивацію студентів до вивчення певної навчальної дисципліни та мати можливість контролювати самостійну роботу студентів, їм було запропоновано так зване портфоліо – перелік питань, які не входять до складу лекційного матеріалу і не розглядаються на практичних заняттях. Як показує перший досвід, робота з портфоліо викликає у студентів значну зацікавленість, оскільки вони можуть проявити власну активність, фантазію і при цьому самостійно вивчити значну частину дисципліни. Викладачі при цьому щонайменше раз на два тижні контролюють роботу студентів і, за необхідності, корегують її. Якість і результативність самостійної роботи студентів значною мірою залежать від її організації. Важливу роль в організації самостійної роботи студентів виконує її методичне забезпечення. На кафедрі розроблені методичні рекомендації для самостійної роботи студентів, які складаються з декількох розділів. У першому розділі містяться завдання з вивчення навчальної дисципліни в контексті компетентнісного підходу, послідовність вивчення дисципліни, погодинний розподіл за темами та видами навчальних занять. У другому розділі розкривається структура навчальної дисципліни, що містить назву кожної окремої теми занять, розглядаються навчальні питання, надаються рекомендації студентам стосовно особливостей підготовки до різних видів занять. У наступному розділі подано питання з дисципліни для підготовки до складання іспиту. Завершує методичні рекомендації для самостійної роботи студентів список літератури, який рекомендується до використання.

Таким чином, самостійна робота студентів не тільки сприяє ефективному засвоєнню навчальної інформації, але і є сучасною формою оволодіння необхідними професійними компетентностями майбутнього інженера-механіка харчових виробництв.